

Ceny ogłoszeń
za wiersz milime-
trowy przed listy
w tekście 50 gr. za
tekstami 40 gr. Ogło-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc. a swię-
te: nie 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
raz. Najmniejsi 1 zł.
za zeskrzeszenie miesiąc
do 10 i 25

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

KRAKÓW
Biblioteka Jerzolimski
Kw. Anny 12
Zi.
Adres Re-
ministracji
karni: Sosn-
ul. Teatralna
Telefon Redak-
6-92, Administracji
4-97 Drukarni 13-80
Konto czekowe 304.247
P.K.O. Katowice

ODDZIAŁY:

KIEŁCE, ul. Wspólna 12, tel. 13-78; BĘDZIN, Matuchowskiego 24; DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14,
ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADŹ, Miłowska Nr. 5; GRODZIEC, ulica Legionów, tel. 16.

Akcja zbiórki na Fundusz Obrony Narodowej zatacza coraz szersze kręgi

WARSZAWA, 10. 7. PAT. Przed kilku dniami farmaceuci w Polsce w trosce o dozbrojenie państwa uchwalili zebrać kwotę kilkuset tysięcy zł. na Fundusz Obrony Narodowej i już się dowiadujemy o decyzji nowej, cennej niezmierznie ofiary zbiorowej. Oto w ślad fabryki karabinów i polskich zakładów optycznych, w ślad fabryki granatów w Sanoku i zakładów kieleckich „Granat”, gdzie w ofiarności zbiorowej wszędzie pracownicy wszystkich kategorii zadeklarowali solidarnie gotowość pracy bez wynagrodzenia, podczas gdy zarządy ofiarowały za darmo potrzebne materiały, idą obecnie zakłady, pracujące na potrzeby naszego przemysłu wojennego, a mianowicie „Pocisk”, „Nitrat” i „Boryszew”.

W danym wypadku zdecydowano w sposób następujący: we wszystkich wspomnianych wytwórniach pracownicy wszystkich kategorii ofiarują potrzebna ilość godzin pracy, zarządy zaś dostarczają za darmo potrzebnych

materiałów i wszelkich pomocy technicznych przy wykonaniu. Idąc dalej, oświadczamy się, iż „Nitrat” zobowiązał się do przygotowania potrzebnej ilości trotylu. „Boryszew” ofiarowuje niezbędną ilość prochu. „Pocisk” zaś wykonanie 1 miliona naboi.

W akcji na rzecz F. O. N. stale ro-

snącej na ten cel ofiarności społeczeństwa, milion naboi karabinowych stanowi wymowną pozycję.

Niewątpliwie, iż „Pocisk”, „Nitrat” i „Boryszew” podają sobie dłoń dla wykonania zakreślonego celu, znajdują licznych prześcigających się w gotowości do ofiar naśladowców.

S. T. P. KLEMENS MANKA

STUDENT MEDYCyny CZWARTEGO ROKU UNIwersYTETU
JAGIELLOŃSKIEGO W KRAKOWIE

zmarł nagle śmiercią w szpitalu w Cieszynie, przeżywszy lat 23.
Pogrzeb sprawadzonych zwłok odbędzie się w Będzinie z ulicy Pol-
nej 37 w dniu 11 bm. o godz. 16-e.

Na smutne te obrzędy zapraszają pogrążeni w żalobie
MATKA, OJCIEC, SIÓSTRY, BRACIA I RODZINA.

Zuchwały napad rabunkowy na mieszkanie emeryta kolejowego

TARNOWSKIE GORY, 11. 7. F. A. T. Wczoraj około godz. 1-ej w nocy dokonano włamania do mieszkania emeryta kolejowego Ignacego Szklorza w Sowiech, ul. Plebisyowa 43.

Dwóch osobników zatonoczą wybicia szyby dostało się do pokoi, w którym spała córka Szklorza. Obrzono na brząkaniem stłuczonej szyby. Szklorzówna wszczęła alarm. Jeden z włamywaczy pełnił ją pięścią w pierś, a następnie począł ją dusić.

W międzyczasie drugi włamywacz

pobiegł do kuchni, gdzie spała rodzina i zażądał wydania mu pieniędzy. — Szklorz wyskoczył na korytarz i wylał o pomoc, na co jeden ze sprawców rzucił się na niego i uderzył tępem na rzedziem w głowę.

Wobec dalszego wołania o pomoc napadniętych, włamywacze zbiegli. — Zarządzony przez policję natychmiastowy pościg doprowadził do ujęcia jednego osobnika, podejrzanego o dokonanie napadu. Dalsze dochodzenie jest w toku.

Prezes N. I. K. u P. Prezydenta

WARSZAWA, 10. 7. PAT. Pan Prezydent R. P., przyjął w dniu 9 bm. w Wiśle, prezesa NIK, gen. dr. Krzemieńskiego, który złożył Panu Prezydentowi sprawozdanie z prac kontroli państwa.

Czeskie szykany

MORAWSKA OSTRAWA, 10. 7. PAT. W tych dniach wydarzył się ciekawy wypadek, będący dowodem spe- cjalnego ustosunkowania się cenzury do spraw mniejszości polskiej. Mianowicie w wychodzącym w Czeskim Cieszynie „Dzienniku Polskim” skonfiskowany został artykuł, omawiający przyczynę strat poniesionych przez mniejszość polską, przy tegorocznych zapisach do szkół.

Jak się obecnie okazało, wśród skreślonych przez cenzurę ustępów tego artykułu, znalazły się również cytaty z przemówień prezydenta Benesza.

Organizacja komunistyczna w wojsku

RIO-DE-JANEIRO, 10. 7. PAT. Policja ogłasza, że wykryła organizację komunistyczną w 2-gim pułku artylerji. Dokonano licznych aresztowań. Organizacja znajdować się miała w kontakcie z pokrewnymi grupami w koszarach w San-Paulo i Rio Grande Sul. W Rio-de-Janeiro aresztowano 13 żołnierzy i kilku oficerów, a tak że byłego sekretarza prefektury Pedro Ernesto. Temu ostatniemu zarzucają, że wypłacił spiskowcom znaczne sumy z kasy prefektury.

Zauntowani żołnierze

KANTON, 10. 7. PAT. Pierwsza armia stacjonowana na północnej granicy prowincji Kwang-Si, przeszła na stronę wojsk rządu nankińskiego. Przeciwno zbuntowanym żołnierzom wysłano znaczne siły z poleceniem rozbrojenia buntowników.

Będzińscy kombinatorzy przed sądem

CHORZÓW, 10. 7. Przed sądem okręgowym w Chorzowie odpowiadał wczoraj Józef Bartocha z Będzina, oskarżony o usiłowanie przemycenia z Polski do Niemiec pewnej kwoty pieniędzy wbrew przepisom dewizowym.

Sąd skazał Bartochę na sześć miesięcy więzienia.

Współoskarżony Jan Zasuń z Będzina nie stawiał się na rozprawę, wobec czego sąd zarządził przymusowe wadzenie go do sądu.

Wyrok w procesie krakowskim w poniedziałek

KRAKÓW, 11. 7. PAT. Wczorajczy ostatni dzień rozprawy, przeciwko sprawcom zająć marcowych w Krakowie, wypełniły ostatnie słowa oskarżonych, którzy bądź to przyłączyli się do wywodów swoich obrońców, bądź też prosili o wyrok uniewinniający. Przedniezawca trybunału, zapowiedział ogłoszenie wyroku w poniedziałek 13 lipca o godz. 10.30.

W Jerozolimie rzucają bomby

JEROZOLIMA, 10. 7. PAT. Wczoraj wieczorem rzucono w Jerozolimie bombę na podwórzu komendy policji, gdzie w tym czasie znajdowało się wielu policjantów brytyjskich. Bomba, która posiadała wielką siłę wybuchową, nikogo jednak nie raniła.

Na sześciu żydów w pobliżu drogi Jerozolima — Jaffa napadła grupa terrorystów arabskich. Jeden z żydów został zabity, 5-ciu odniosło rany, w tym jeden ciężkie.

Anglja wycofuje flotę skoncentrowaną na Morzu Śródziemnym

LONDYN, 10. 7. PAT. Wobec wycofania przez W. Brytanię skoncentrowanych na Morzu Śródziemnym uzupełnień floty brytyjskiej, rząd francuski zawiadomił wczoraj wieczorem Londyn, że Francja wycofuje swoje

specjalne zobowiązanie udzielenia pomocy flocie brytyjskiej na wypadek zaatakowania jej przy wykonywaniu postanowień art. 16 paktu przez flotę włoską.

Wskutek akcji francuskiej bez-

Rząd angielski wstrzyma imigrację żydów do Palestyny

LONDYN, 10. 7. PAT. „Daily Herald” podaje z Jerozolimy sensacyjną wiadomość, jakoby rząd brytyjski zamierzał wstrzymać imigrację żydów do Palestyny.

Przywódcy arabscy powiadomieni zostali z Londynu — twierdzi dziennik — iż rząd brytyjski zgodził się zawiesić imigrację żydów aż do czasu, gdy komisja królewska złoży swój raport.

Za kilka dni oczekiwane jest ogłoszenie składu komisji królewskiej i wówczas rząd brytyjski obwieści m-

decyzję co do wstrzymania imigracji żydów. Komisja rozpocząć ma swoją działalność w Palestynie we wrześniu.

Natychmiast po obwieszczeniu rządowym, arabowie zawiesić mają strajk i terror. Potwierdzenia tej wiadomości z kół rządowych narazie brak.

300 śmiertelnych ofiar upałów w Ameryce

NOWY JORK, 10. 7. PAT. Liczba ofiar ostatniej fali upałów, przekracza już 300 osób. Nowy Jork przeżył wczoraj najgorętszy dotychczas dzień. W godzinach wieczornych termometr w

centrum miasta wskazywał 47 stopni w cieniu.

Ulice miasta były zupełnie opustoszałe. Około miliona mieszkańców spędziło noc na wybrzeżu oceanu lub w parku centralnym.

**Dozbroić
Polskę na morzu!**

CO W NIEMCZECH JEST PRAWDA, A CO BLUFFEM?

Podstuchana rozmowa dwóch cudzoziemców (Korespondencja własna)

Berlin, w lipcu.

„Więc pan uważa, że w Niemczech wszystko jest na najlepszej drodze?”
— Tak przynajmniej wydaje mi się z tego, co widzę.

„Drogi panie, to samo mógłby pan powiedzieć po powrocie z hotelu w Moskwie, po zwiedzeniu miasta pod kierunkiem jednego z oficjalnych przewodników. Tylko że Niemcy nie są tak naiwni jak bolszewicy, u nich propaganda pracuje lepiej i mądrzej i dlatego jest tylu ludzi pod urokiem niesłychanego rozkwitu Trzeciej Rzeszy. Pan jest jedynym z nich.”

— No dobrze, ale przecież musi pan przyznać, że tu się dzieje coraz lepiej. Proszę tylko popatrzeć na te doskonałe drogi, na te imponujące nowe budynki, gorączkowo prowadzone roboty meljoracyjne, fabryki, które niemał nie mogą nadażyć w wykonaniu zamówień...

„Tak, ma pan rację, niektóre fabryki istotnie nie mogą skrzyć się na brak zamówień, ale są to prawie wyłącznie fabryki pracujące dla obrony krajowej, fabryki metalurgiczne, czy chemiczne, zakłady samochodowe czy fabryki konserw. Fabryki zaś pracujące, czy to dla konsumpcji krajowej, czy na eksport, ale wyrabiające artykuły nie mające żadnej łączności z wojną — te niemał przodują.”

Czem pan np. wytłumaczy, że przemysł zabawkarski w Niemczech upada, albo że AEG ma takie kolosalne deficyty?”

— Co może ogół mieszkańców jest obecnie uboższy.

„Nie podobnego. Prawda, że zarobki robotników oraz pracowników państwowych i prywatnych spadły w stosunku do roku 1929, kiedy wynosiły one prawie 45 miliardów marek, a dzisiaj po gwałtownym spadku w roku 1932 podniosły się zaledwie do 30 miliardów, ale jednak jest to jeszcze bardzo dużo.”

Tembardziej, że w Niemczech na mieszkanie, życie i ubranie idzie 77 proc., a więc pozostaje na inne rzeczy 23 proc.

Jest to stosunek wskazujący na wysoki standard of life. Wyższy posiadają w Europie tylko kraje skandynawskie. Więc nie można twierdzić, że Niemcy są ubogie. Przeciwnie, ja uważam je za kraj bogaty.”

— Ale, jeżeli są zamożni, to dla czego miałyby robić jakieś przygotowania wojenne, o które je pan posądza? Żeby stracić ten stan posiadania?

„Ponieważ ich obecna zamożność jest sztuczna, jest nieutralna, jest czasowa i jako taka może się urwać lada chwila...”

— I wojna ma im pomóc?... Przecież to brzmi zupełnie paradoksalnie.

„Właściwie nie sama wojna, ale odpowiednie przygotowania do wojny. Bo tylko one mogą zapewnić państwu możliwość uzyskania pewnych ustępstw od innych, niedostatecznie przygotowanych. A o te następstwa w tej chwili Niemcom chodzi.”

Widzi pan, dawniej przed wojną, kiedy nie było tych wszystkich ograniczeń dewizowych, nie było reglamentacji, kontyngentów, kompensat i w żelazne ramy ujętych traktatów han-

dlowych, będących następstwem nie-ustępliwej polityki celnej, Niemcy, jako kraj doskonale przygotowany do eksportu, mogły zawsze znaleźć nabywców na swe towary i mogły równie łatwo wzamian nabyć potrzebną ilość surowców. Miały przytem własne kolonie. Dzisiaj tego wszystkiego nie mają. Muszą więc przedewszystkiem zdobyć swe kolonie. Czy pan widział np. te afisze propagandowe, na których jest jakiś egzotyczny kraj obraz i tylko ten lapidarny okrzyk: „Deutschland, deine Kolonien”. Czy można marzyć o otrzymaniu ich spowrotem bez posiadania do dyspozycji silnej armii, któraby te żądania poparła?”

— Obawiam się, że pan zbyt wielką rolę przypisuje odzyskaniu tych kolonij. Przecież przed wojną pokrywały one zaledwie 15 proc. zapotrzebowania Niemiec na materiały surowe. Trzeba było i tak 85 proc. kupować od innych.

„Racja, ale teraz kolonie są im potrzebne nie tylko dla surowców. Kolonie to materiał ludzki, to teren dla ekspansji, to możliwość używania posiadanej floty nie tylko dla przewożenia wycieczkowiczów przez „Krafi durch Freude”. Zresztą proszę pana, jeszcze 10 lat temu Wenezuela była biednym krajem, a dzisiaj jej nafta robi konkurencję Stanom Zjednoczonym. Niewiadomo, co te kolonie mogą przynieść Niemcom.”

— A gdzie pan widzi te przygotowania zbrojne?

„Wszędzie, chociażby ta wieś olimpijska, która zwiędzała się razem, przecież to wybudowała armia... W centrum wyszkolenia artylerji, czy innej broni, a tylko nadać się temu formie zewnętrznej dla uspokojenia opinii publicznej. Wszystko to jest bluff.”

— No, z tem tobym się nie zgodził. Przecież w Ameryce w Los Angeles była też wieś olimpijska, tylko ame-

rykanie zrobili to bardzo niepraktycznie, bo wybudowali domki prowizoryczne, które po Olimpiadzie nie miały racji bytu i które trzeba było sprzedać za grosze na szmele. Niemcy postąpili praktycznie: wybudowali domy solidne, nie zmarnowali pieniędzy, a że pozatem będą w nich mieszkali żołnierze i oficerowie, to tylko dowodzi, że poziom życia w Niemczech się podnosi. Ja sądzę, że Niemcy w danym wypadku dali dowód rozumnego gospodarowania funduszami, że wykazali swą zapobiegliwość i umiejętność patrzenia daleko w przyszłość.

„Jest pan niepoprawny. A czy te autostrady uważa pan również za umiejętnie gospodarowanie pieniędzmi publicznymi? Przecież to jasne, że buduje się jedynie po to, aby przerzucić zmotoryzowane armje z jednego końca Niemiec na drugi. A te tanie samochody, które się sprzedają masowo na długoterminowy kredyt, aby je podczas wojny zarekwirować dla armji, czy to też pan uważa za dowód wrażliwej kultury życiowej Niemiec?”

— Niewątpliwie tak. Nlech pan nie zapomina, że przemysł samochodowy w Niemczech zatrudnia przeszło 100 tys. ludzi, że ludzie ci zarabiają przeszło 200 milionów marek rocznie, że niemiecka produkcja samochodowa już wyraża się poważną sumę miliardów marek. To już nie bluff.

Skoro się doprowadziło do rozbudowy takiego przemysłu, trzeba go utrzymywać. A dobre drogi są najważniejszym warunkiem. Jasne jest, że podczas wojny z tych dróg w pierwszym rzędzie będzie korzystała armja.”

Właśnie uciekał wjechał na dworzec „Zoo”. Trzeba było wysiadać. Nie dowiedziałem się nic więcej. I stoglądając na budujące się nowe tory Stadt bahnu i na nowe budynki Politechniki w Charlottenburgu, zapytywałem siebie: „Co jest prawdą a co bluffem?”

P. S.

Zarobki na robotach publicznych nie mogą ulec wyższe

Dyrekcja Funduszu Pracy wydała okólnik w sprawie płac na robotach publicznych. W związku z podnoszeniem ostatnio żądaniemi zmiany stawek i wynikającymi na tem tle zatargami,

dyrekcja wyjaśnia, że plan robót publicznych ułożony zgóry na r. b. przewiduje ściśle określone kredyty tak,

że podwyżka płac musiałaby pociągnąć za sobą zmniejszenie czasu pracy, bądź też liczby dni w tygodniu, w których zatrudniani są bezrobotni.

Tęgo rodzaju zmiany naraziłyby bezrobotnych na nieuzyskanie wymaganych ustawowo 104 dni pracy rocznej, uprawniającej do otrzymania zasiłków.

Nowe opłaty w szkołach akademickich

Minister W. R. i O. P. Świętosławski wydał nowe rozporządzenie o opłatach w państwowych szkołach akademickich obowiązujące od 1 września r. b.

Opłata została zrównana na wszystkich latach studjów i wynosi w akademjach sztuk pięknych — 160 zł., w uniwersytetach i akademjach stomatologicznej — 200 zł., a w politechnikach, w szkole głównej gospodarstwa wiejskiego, w akademii górniczej i akademii medycyny weterynaryjnej — 230 zł. rocznie.

Ponadto będą udzielane słuchaczom indywidualne odroczenia opłat rocznych na okres 12 lat.

Z ulg tych korzystać będą słuchacze niezdolni, a przedewszystkiem dzieci inwalidów wojennych, dzieci włościan, robotników, wojskowych i funkcjonarjuszów państwowych.

Dzieci niezamożnych kawalerów orderu Virtuti Militari będą zwalniane od opłaty rocznej.

Za egzaminy będą pobierane osobne opłaty, których wysokość zostanie ustalona innem rozporządzeniem.

Karawan wyrócił się do rowu

RADOM, 10.7. Onegdaj na szosie radomskiej pod Białobrzegami wydarzył się tagiczny i makabryczny wypadek.

W stronę Warszawy podążał karawan samochodowy. W pewnym momencie szofer Mieczysław Głowacki, usiłując wyminać dwie jadące po obu stronach szosy furmanki, stracił panowanie nad kierownicą.

Wygrane w Pożyczce Inwestycyjnej

W trzecim i ostatnim dniu ciągnięcia 3-proc. Pożyczki Inwestycyjnej wylosowano następujące numery:

PO 500 ZŁ.

Nr. 3 seria 369 962 1289 3894 4696 4928
6019 6462 7139 7266 7337 8283 8413 9672
10407 11174 11471 14113 14903 15169 15399
15476 15563 16524 16692 17672 18032 18066
19200 20351 20431 20618 22138 22566 22792.

Nr. 11 seria 645 601 8387 3758 3936 3982
4093 4521 6405 6092 7357 8220 8902 9131
9718 10283 12122 12538 13054 13341 13903
1406 4149 44 17040 17188 17626 18692 18920
19262 19333 20158 20693 21249 22701 22776

Nr. 12 seria 353 835 1128 15009 13395
2016 3366 4146 4256 5256 4652 4922 6574 8239
8871 8962 9004 9044 9249 9575 10169 11550
13195 14134 14490 14512 15549 15845 5896
17441 18301 19401 19920 19141 20459 20669
22420

Nr. 13 seria 756 616 701 964 1027 1402
1509 1594 1621 2063 2086 2889 3043 3143 3230
3430 3756 3823 4003 4538 4724 5714 5951 6410
6503 6563 7296 7722 7747 8777 8992 9984
9293 70089 19711 11125 11272 11422 11566
11674 12021 15183 13475 13950 14235 14565
15317 15488 15643 15761 16135 16926 17620
18036 18243 18316 18336 18549 18872 19941
2256 20493 2085 20970 21054 21462 21635 22951

Nr. 15 seria 370 1295 3850 3046 4650
4563 4657 56977 7713 7644 7995 8131 8712
8303 9891 10124 10357 10552 10349 111763
12282 12453 12929 16039 15040 15371 15784
16779 17025 17799 20121 20293 20390 21875
22059

Nr. 18 seria 79 249 723 1406 1933 2002
2398 5573 8204 8524 9253 10975 11414 12048
12816 12975 13469 13604 15614 16373 16514
17771 18937 18334 13708 13095 19945 20627
20403 20421 21970 21238 21507 22772 22911

Nr. 21 seria 173 923 1166 2993 2590 4487
5158 5427 5890 6122 6474 6545 9034 8234 8641
10178 10250 10935 11772 12190 12693 12981
13070 13448 14258 14718 15972 16308 16387
17256 18729 18153 20479 21712 2257.

Nr. 23 seria 12923.

Nr. 26 seria 1337 2407 2374 3147 3316 3721
1618 5358 5743 7941 8213 8932 9464 11201 11682
11813 12141 12136 14879 15753 16038 16107
16392 16572 16919 17418 17515 18835 19631
19819 20800 211767 22124 22242.

Nr. 33 seria 1291 1235 1632 1763 1910
2245 3122 3487 3499 3823 3834 4927 4952 4963
5063 5042 5291 5411 5523 5617 6035 6162 6522
6783 7288 7283 7693 7992 7943 7581 8277 8813
8627 8218 8384 8443 8548 9127 9299 9961 11313
11603 11684 11933 11258 12571 12850 13674
14189 14498 14725 14931 17192 18348 18323
18980 19243 17830 19721 19746 19848 20373
20754 21354 21171 21794 21854 21983 22078
22543 22894.

Nr. 43 seria 815 932 2021 4007 5116 5531
5399 6092 6263 6238 7266 7875 8140 8323 8402
8807 8993 10793 11081 12605 13700 13149 14010
14330 14903 15507 16079 17920 18721 18734
18042 20334 20551 20369 22504

Nr. 85 seria 955 387 345 2123 2483 2849
2871 3127 3995 4661 5633 5189 7731 8239 8549
8684 9630 9768 10823 11642 13044 1328 13304
13777 14540 15289 17131 17261 17838 18355
18893 18909 20650 20650 22633.

(Nieurzędowa).

Wódz marjawitów przymknięty

WARSZAWA, 10. 7. Z polecenia ministra sprawiedliwości został wykonany wyrok w sprawie biskupa marjawickiego Jana Marji Michała Kowalskiego, skazanego wyrokiem łącznym 27 czerwca 1932 roku na 2 lata więzienia za czyny nierządne i zainważenie kościoła katolickiego. Kowalski został osadzony w więzieniu w Rawcu.

Głodówka urzędników magistratu m. Częstochowy

CZĘSTOCHOWA, 10.7. Zarząd miejski w Częstochowie w myśl zaleceń oszczędnościowych wymówił pracę wielu urzędnikom m. in. 6 Peowia-
kom.

Zredukowani zebrałi się w lokalu Federacji przy ul. Kościuszki i postanowili ogłosić głodówkę na znak protestu przeciwko redukcji.

Los bezrobotnej młodzieży nauczycielskiej

Ogłaszano już wielokrotnie rezultaty różnych ankiet wśród bezrobotnych pracowników fizycznych, pisano wiele razy o doli i nie doli małych i bezrobotnych chłopów, opisywano proletaryzację wśród młodych lekarzy, adwokatów, inżynierów. Nie pisano dotychczas o bezrobotnym nauczycielu. Takim nikomu nieznanym młodym absolwencie seminarjum nauczycielskiego, który przez wiele lat borykał się z nędzą, aby ukończyć studia, a dziś, po otrzymaniu dyplomu, musi powracać do chaty ubogich rodziców, aby w biedzie, upokorzeniu, nieraz rozpacz, czekać latami, aż mu pozwolą uczyć w szkole, chociażby zadarmo. (Wszak „karjera“ nauczyciela zaczyna się dziś od bezpłatnej praktyki!)

Olbrzymia większość absolwentów i absolwentek kształcenia nauczycielskiego to dzieci wsi. Garnęli się do szkolnictwa, gdy pragnęli pracować nad kulturalnym i społecznym dźwignięciem własnego środowiska.

Ukończenie szkół nie przychodziło im łatwo. Redakcja „Głosu Młodych Nauczycieli“, organu Komisji Zarządu Głównego Z. N. P. dla spraw absolwentów zakładów kształcenia nauczycieli, otrzymała dziesiątki listów z najrozmaitszych części kraju. Listy te stanowią pierwszorzędny dokument społeczny: pisane przez bezrobotnych kandydatów i kandydatki do zawodu nauczycielskiego malują ciężki los tych ludzi, których przez lata podtrzymywała w ciężkiej walce życiowej nadzieja, że kiedyś będą mogli oświecać młodzież chłopską i robotniczą, szerzyć kulturę i świadomość obywatelską wśród tych klas społecznych, z jakich sami wyszli.

Listy szczerze i bolesne. Bolesne dla tych, którzy je pisali i dla nas wszystkich, gdy pomyślimy, ile wiedzy, zdolności i młodzieńczego zapału marnuje się dziś w Polsce, gdy tak wiele pilnej pracy mamy przed sobą.

„Rodzice moi są niezamożni i małorolni — pisze od kilku lat bezrobotny absolwent seminarjum na-

uczycielskiego. Oprócz mnie mają na utrzymaniu pięcioro dzieci. Ja, jako mężczyzna 28-letni, nie mogę być ciężarem swoich rodziców. Rad byłbym zwolnić ich z moralnego obowiązku utrzymywania mnie. Rodzice, posyłając mnie do seminarjum, wydali na moje wykształcenie swoje ostatnie skromne oszczędności, a dziś są w tak trudnych warunkach gospodarczych, że ja powinienem przychodzić im z pomocą. Tymczasem jestem dla nich ciężarem.“

„W roku 1933 ukończyłam państwowe seminarjum żeńskie — o powiada o sobie młoda bezrobotna kandydatka na „silaczkę“ — i do dziś ubiegam się o bezpłatną praktykę nauczycielską. Ponieważ w roku 1934 ojciec mój stracił posadę, wyjechałam do K. Kilkrotnie zwracałam się do tamtejszego Kuratorjum z prośbą o nadanie mi bezpłatnej praktyki nauczycielskiej w jednej ze szkół powszechnych w K., gdyż tylko tu mogłabym się utrzymać. Celem pomyślnego załatwienia moich podań osobiście udawałam się do Kuratorjum i Inspekto-

ratu Szkolnego. W jednej z rozmów moich z naczelnikiem biura personalnego, pan naczelnik powiedział mi, że mogę otrzymać bezpłatną praktykę nauczycielską, jeżeli dam zobowiązanie pisemne, że nie będę żądała posady w tutejszym okręgu szkolnym.

Z takim zobowiązaniem wysłałam dwa podania, lecz odpowiedzi brzmiały: „podanie nie zostało uwzględnione“. Przed początkiem bieżącego roku szkolnego ponownie prosiłam „Kuratorjum o bezpłatną praktykę w K. Otrzymałam odmowną odpowiedź“.

„Ojciec mój był rzemieślnikiem — kreślił swą charakterystyczną biografię inna bezrobotna absolwentka seminarjum nauczycielskiego — i utrzymywał nas z pracy rąk. Mnie, oczywiście, do szkoły nie miał za co posyłać, więc zajęło się tem Ognisko Z.N. P. i opłacało ze składek koszt nauki mojej w seminarjum. Szczęśliwie zdałam egzamin i uradowana wniosłam prośbę o posadę nauczycielską. Na załatwienie złożonego w Kuratorjum podania czekałam dość długo. Jeździ-

łam do Kuratorjum i osobiście prosiłam o rozpatrzenie i załatwienie mojej sprawy. Narazie obiecano. Tak trwało trzy i pół roku. I tak trwa do dziś dnia“.

„Ciężka jest dola człowieka, pozbawionego pracy — skarży się bezrobotny nauczyciel. Odczuwamy bezmierne osamotnienie. Nie możemy się zmieścić w liczbie prawdziwych obywateli. Czyż mamy swoje sny o chlebie opierać na złudnej protekcji?“

Jest ich osiemnaście tysięcy. Młodych mężczyzn, młodych dziewcząt. Posiadając fachowe wykształcenie, chęć do pracy, wiarę w siebie, ukochanie idei i największy skarb — młodość. Ochotnicy — żołnierze na wielką wojnę z ciemnotą milionów ludzi. Pragną uczyć i wychowywać przyszłych obywateli siłnej i szczęśliwej Polski.

Z ust Naczelnego Wodza padł apel do narodu, wzywający do zbiorowego wysiłku w imię potęgi Państwa. Jak gdyby odpowiedź brzmiał ten list bezrobotnego nauczyciela — syna chłopskiego:

„My chcemy pracy! Pracy! My chcemy czuć się członkami społeczeństwa, chcemy mu dać wszystko z siebie! My, kilkunastotysięczna armia bezrobotnych nauczycieli meldujemy się do wielkiego warsztatu pracy oświatowej!“

P. A. O.

Tętno chwili

HANDEL STOSUNKAMI.

Trzeba powiedzieć głośno i otwarcie, że „stosunki“ stały się dziś w Polsce jednym z najbardziej poszukiwanych towarów, a równocześnie jedną z najważniejszych kwalifikacji politycznych, społecznych, towarzyskich. Przy staraniu się o posadę czy koncesję, przy zakładaniu przedsiębiorstwa, przy kredytach, wszędzie „Bez stosunków nie nie zrobisz, choć byś był genjuszem“. — „Przedewszystkiem trzeba się postarać o stosunki“. — „Weź tę posadę, daję niewielką pensję, ale zato wielkie stosunki“.

Człowiek bez „stosunków“, z największymi choćby kwalifikacjami pracy i zdolnościami staje się parjasem, zerem, niezem...

A stosunki w przemyśle? Jeden z wybitnych przemysłowców polskich wydał ostatnio broszurę, w której tłumaczy w następujących słowach przyczyny powodzenia rabunkowej gospodarki niektórych forpoczty obcych kapitałów: „Z przykrością podkreślić należy, że u dzioziemcy swoje duże i łatwo zdobyte sukcesy zawdzięczają niektórym organom gospodarczym, członkom rad nadzorczych, różnym wpływowym doradcóm i ekspertom, licznym prezesom i dyrektorom, których rzekomo bezinteresowny humanitaryzm nie szedł w parze z tym obywatelskim obowiązkiem, do którego są przeznaczeni i jakiemu oficjalnie służycie powinni“.

Za temi delikatnymi słowami kryje się aż nadto znana sprawa ludzi — cieni, różnych byłych dygnitarzy czy arystokratów, sprzedających swoje nazwiska i stosunki za cenę tantjém, żetonów czy prezoswskich pensyj.

Czem jest lepszy taki pan, za judaszewskie srebrniki zaprzędający świadomie dobro narodowe różnym aferzystom od zwyczajnego łapownika?

Afera Parylewiczowej w swej istotnej treści społecznej nie jest zjawiskiem osobolnionem. Jej prawdziwe źródło tkwi w atmosferze, w zwyczajach i chęciach, które doprowadziły do tego, że nie prac, lecz t. zw. stosunki stały się najpewniejszą kwalifikacją, a kupczenie niemi w gotówkowej i bezgotówkowej postaci niemal uznana formą zarobkowania i „dorabiania“.

(Goniec Warszawski).

Niezwykły postęp w motoryzacji stolicy Ale czytajcie — z jakich powodów

Cudzoziemcy, odwiedzający naszą stolicę, często nadmieniali, że u nich po jednej szosie jeździ więcej samochodów, niż w Warszawie po wszystkich ulicach. Stwierdzili, że samochód u nas, to luksus, podczas gdy zagranicą służy on jako pospolity środek komunikacyjny, że mamy tak dużo dorożek konnych, kiedy u nich konia można spotkać chyba gdzieś w zapadłej wsi.

Te, niezbyt pochlebne dla nas opinie, aczkolwiek, niestety, zgodne z prawdą, były aktualne jeszcze do niedawna. Obecnie niewątpliwie uległa rewizji, gdyż od kilkunastu dni jesteśmy, narazie przynajmniej w Warszawie, świadkami niezwyklego postępu motoryzacji.

Dzień w dzień, w krótkim czasie kresie pięciu do dziesięciu minut przed godziną ósmą rano — ulice Warszawy przedstawiają widok wręcz rewelacyjny dla naszych dotychczasowych stosunków:

na lew na szyję pędzą samochody jedne za drugimi.

Długim sznurami przelatują zarówno wozy prywatne, jak i taksówki

Hałas i ruch — niezem w Nowym Yorku.

A co jest w tem wszystkim najbardziej charakterystyczne, to to, że każdy pasażer spogląda trwożliwie na zegarek. Godzina punkt ósma stała się jakimś zaklęciem.

Jadący przynagla szofera do kar kołomnej nieraz szybkości, byle tylko nie przekroczyć feralnego czasu.

Nietrudno domyśleć się, że te poranne wysiłki zawdzięczamy wspaniałemu zarządzeniu premiera Składkowskiego, który zażądał, by każdy bez wyjątku urzędnik siedział już o ósmej przy biurku. Ba, nietylko zażądał, ale osobiście tego dopilnowuje, zjawiając się niespodzianie raz w tym, to znów w innym urzędzie. Stąd też wielu urzędników woli nie czekać nawet na tramwaj, lecz pędzić taksówką, byle tylko zadowolili premiera.

Ruch więc jest, punktualność za czyną być, szoferzy błogosławią cu downe rozporządzenie szefa rządu, marzą się tylko urzędnicy, z czego na ódnieszą metę pokrywać mają te same chodowe eskapady.

W jesieni generalna próba rewolucji światowej Sensacyjne doniesienia z Berlina

BERLIN, 10.7. Według wiadomości, jakie nadeszły z Berlina do Amsterdamu, odbyła się w dniu 30 czerwca w miejscowości Breda w Holandji niezmiernie ważna tajna konferencja przywódców komunistycznych.

W naradzie tej brało udział podobno 60 delegatów różnych państw.

Konferencja ta była pewnego rodzaju radą wojenną przed kampanją jesienną, która rozpocząć się ma na życzenie i rozkaz Moskwy.

Narada ta dowodzi, że aktywność Kominternu ożywia się i że hasło rewolucji światowej, które przez czas jakiś ucichło, znowu zostało podjęte.

Na konferencji w Bredzie uchwalono, iż należy skoncentrować atak na rozsadzenie organów policyjnych oraz wzniesienie fermentu do armji.

Na drugim miejscu postanowiono konieczność stworzenia bojówek robotniczych na wielką skalę.

Trzeci punkt mówi o usunięciu sojalistów i radykałów z kierowniczej roli w t. zw. Frontach Ludowych.

Czwarty punkt nakazuje organizowanie strajków na wszelki sposób, a żeby rozbić system gospodarczy kapitalizmu.

Informacje holenderskie mówią o

ścisłej współpracy komunistów holenderskich i belgijskich.

Komuniści ci odbywają wspólnie narady w Holandji, która stała się wielką centralą komunizmu z wylotem na Belgję oraz Francję.

Według danych, nadchodzących z Amsterdamu, na tajnej konferencji przywódców komunistycznych stwierdzono, iż

tak pomyślniej chwili do uczynienia próby generalnej rewolucji światowej jak obecnie jeszcze nie było i że należy uczynić tę próbę z końcem września lub z początkiem października!

Dalszy łańcuch szczegółów dokoła zabójstwa d-ra Gosiewskiego

Morderczy zamach rewolwerowy na dr. Wiktora Gosiewskiego, zastępcę naczelnego dyrektora Z. U. S. w Warszawie nie przestaje interesować opinii społeczeństwa Zagłębiowskiego.

Zarówno bowiem tragicznie zmarły dr. Gosiewski, jak i zabójca Szymik znani są w Zagłębiu.

Szczególnie duże wrażenie wiadomości o zamachu wywołała wśród mieszkańców Niwki, gdzie zamieszkuje rodzina Szymika, w domu Towarzystwa Sosnowieckiego.

W domu Szymika rzuca się w oczy obraz skrajnej nędzy.

Rodzina zabójcy utrzymuje, że Szymik twierdził jakoby zwolniony został

wskutek nieporozumień, jakie wynikły

między nim a dr. Rajsem, który był kierownikiem ambulatorjum w Niwce, gdzie pracował Szymik.

W związku z tem Szymik odgrażał się dr. Rajzowi, że go zastrzeli.

Dlatego też dr. Rajz skierował sprawę do sądu.

Szymik widząc, że nie uzyska innej posady, poza proponowanym mu zajęciem sanitariusza.

Oświadczył w rozmowie z prezesem związku pracowników Ubezpieczalni — Czekać nie będę. Pojadę do Warszawy i tam dam sobie radę. W razie, jak co wyniknie, niech pan zezna, że tak do pana powiedziałem.

Na marginesie powyższego zabójstwa przypomnieć należy, że przed kilku tygodniami w podobny sposób zamordowany został dyrektor Ubezpieczalni Społ. w Łodzi, Wąsowicz. Sp. dyr. Wąsowicz był przed kilku laty także dyrektorem Ubezpieczalni w Sosnowcu i po nim objął stanowisko dr. Gosiewski.

TELEGRAMY KONDOLENCYJNE.

Marszałek sejmiku Car wystosował telegram kondolencyjny do pani Zefji Gosiewskiej, wdowy po zamordowanym wicedyrektorze ubezpieczalni społ. w Warszawie.

Telegram do p. Gosiewskiej wysłał również marszałek senatu Prystor.

W dniu dzisiejszym o g. 9.15 w kościele parafjalnym w Sosnowcu odbędzie się nabożeństwo żałobne za duszę s. p. dr. Gosiewskiego.

Związki śp. dr. Wiktora Gosiewskiego po dokonaniu sekcji sądowo-lekarskiej przewiezione zostały do kościoła garnizonowego przy ul. Długiej, skąd dziś po nabożeństwie żałobnym o g.

9 m. 50 nastąpi eksportacja na cmentarz wojskowy.

Sledztwo w sprawie zabójcy prowadzone jest w trybie przyspieszonym. Przygotowanie aktu oskarżenia nie potrwa długo, ponieważ sprawa jest jasna i nie skomplikowana.

Zabójca postawiony będzie w stan oskarżenia w art. 225 par. 1 Kodeksu Karnego, który przewiduje zastosowanie kary śmierci.

RADJO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Sobota, 11 lipca
6.30. Pieśń „Kiedy ranne wstają z rze”. 6.50. Płyty gramofonowe. 7.20. Dziennik poranny. 7.30. Programy lokalne. 8.00. Przerwa. 11.57. Sygnal czasu i hejnał z Krakowa 12.3. Koncert poranny 12.55. Programy lokalne 13.05. Dziennik poranny 13.35. Wiadomości gospodarcze 13.45. Ze śpiewem przez Polskę 16.00. Recital skrzypcowy 16.30. Arja operowe 16.45. Oł latarni do latarni. 17.00. Koncert z Ogrodu Zoologicznego 18.00. Programy lokalne 18.50. Pogadanka aktualna. 19.00. Wieczór muzyki lekkiej 20.45. Dziennik wieczorny 20.55. Pogadanka aktualna. 21.00. Wałce w literaturze fortepianowej 22.00. Wiadomości sportowe. 22.15. Muzyka taneczna. 23.00. Program lokalny w Warszawie 23.00. Program lokalny w Łodzi.

KATOWICE.

Sobota, 11 lipca.
6.00. Pieśń „Kiedy ranne wstają z rze”. 6.03. Płyty gramofonowe. 6.28. Program na dzisiaj 12.55. Zycie artystyczne i kulturalne śląska. 14.39. Muzyka lekka (płyty) 18.00. Swieczyna u Doretki audycja dla dzieci 18.55. Koncert reklamowy.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Niedziela 12 lipca.
8.00. Sygnal czasu i pieśń „Serdeczna Matko” 8.03. Audycja dla wsi 8.45. Dziennik poranny 8.55. Programy lokalne 9.00. Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Jana w Toruniu. 10.10. Programy lokalne 12.03. Poranek muzyczny. 14.30. Audycja dla wsi 15.00. Programy lokalne 16.30. Reportaż z życia 17.00. Koncert solistów 11.57. Sygnal czasu i hejnał z Krakowa. 18.00. Teatr Wyobraźni 18.50. Koncert rozrywkowy 20.25. Co czytacie 20.40. Przegląd polityczny 20.50. Dziennik wieczorny 21.00. Na wesolej lwowskiej fali p. t. W Brzuchowicach na festynie 22.15. Programy lokalne 22.20. Muzyka salonowa 23.00. Program lokalny dla Warszawy.

Dr. Gosiewski potraktował ostrzeżenie bardzo poważnie

Jak podaje jedno z warszawskich pism około 30 czerwca dr. Gosiewski został powiadomiony o niepokojących słowach Szymika.

Dr. Gosiewski wziął ostrzeżenie bardzo poważnie. Na kilka dni przed śmiercią przystąpił do gruntownego porządkowania swych interesów. Wziął z biura większą zaliczkę i między innymi zapłacił pewne swoje zobowiązania, oraz zaległe składki w asekuracji na życie.

Zaznaczyć należy, że śp. dr. Gosiewski w dniu 16 br. zamierzał wyjechać do Anglii, w sprawach dotyczących organizacji szpitalnictwa.

Jak dotąd, z rodziny zabójcy nikt do Warszawy jeszcze nie przyjechał.

Szymik zachowuje się z całym spokojem i nie wyraża żadnej skruchy z powodu popełnionego czynu. Chwilami tylko, kiedy pozostaje sam w celi, zdradza silniejsze zdenerwowanie i prosi o pomocy.

Wóźni ZUS., przesłuchiwanym w śledztwie, stwierdzili, że widzieli Szymika, jak kręcił się w hallu i prowadził tajemnicze rozmowy przez telefon. Ustalono ponad wszelką wątpliwość, że Szymik oczekiwał na ukazanie się Gosiewskiego.

Ważne zeznania złożył inż. Wachowski, który znajdował się blisko dr. Gosiewskiego, w chwili, gdy padły strzały.

Jak się dowiadujemy, funkcjonariuszami policji, na widok których zabójca rzucił rewolwer, byli: post. Kazimierz Miszczak i wywiadowca Urzędu śledczego Stefan Pruszkowski. Re-

wolwer zabójcy podniósł dozorca ZOM-u Marjan Banaszczak.

RODZINA SZYMIKA

oraz niektórzy pracownicy Ubezpieczalni byli onegdaj przesłuchiwanym przez Wydział śledczy w Sosnowcu.

SPRAWOZDANIE

Z AKCJI ZBIÓRKOWEJ W SOSNOWCU 1936 r. NA RZECZ „DARU NARODOWEGO 3-GO MAJA”.

Wpływy. Zbiórka uliczna zł. 1185.35. Ze sprzedaży nalepek, chorągiewek i in. zł. 529.40. Z przedstawienia w teatrze miejskim zł. 379.10. Z list ofiar: Kopalnia Dorota zł. 150. Młodziejów - Hanke zł. 100. Gwarectwo Hr. Renard zł. 150. Tow. Sosn. Fabr. Rur i Żelaza zł. 100. Sp. Akc. Radocha zł. 50. Elektrownia Okręgowa zł. 50. St. Kraupe zł. 20. Bank Handlowy zł. 20. Tow. Kopalń Sosnowieckich zł. 65. Różni zł. 206. — Ogółem wpływy zł. 3015.85

Wydatki: Drunki, papier, szpilki i in. zł. 52.80. Posłańcy i taksówki zł. 9. Porto i telefony zł. 10.30. Koszty związane z przyjazdem prelegenta z Warszawy zł. 35.15. Koszty wyjazdu red. Cwierka do szkoły w Optowej zł. 60. Nalepki dla Ko-

mitetu w Zabkowiecach zł. 40. Zespół teatru za przedstawienie i za szatnię zł. 242.10. Opłaty na Fundusz Pracy i PCK. zł. 34.85. Drobne wydatki zł. 5.50. Ogółem wydatki zł. 489.70. Ogółem wpływy netto zł. 2526.16 (dwa tysiące pięćset dwadzieścia sześć zł. i 16 gr.).

Podając powyższe do ogólnej wiadomości komitet zbiorczy składa gorące podziękowanie tym wszystkim, którzy za równo złożeniem ofiarami oraz swą ofiarą na pracę w akcji przyczynili się do tak wydatnych wyników akcji zbiorczej.

Przew. Komitetu Wykonawczego
J. KACZKOWSKI.

Sosnowiec, dnia 9 lipca 1936 r.

„W obronie ruchu zawodowego pracowników umysłowych”

Od zarządu Zw. Zaw. Prac. Umysłowych Przem. i Handlu Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu otrzymujemy poniższe oświadczenie z prośbą o publikację:

W numerze 103 Kurjera Zachodniego i nr. 164 Expressu Zagłębia z dnia 16 czerwca rb. w sprawozdaniu z walnego zebrania P. Zw. Zaw. Pr. Przem. i H. Rz. P. została zamieszczona rezolucja wymienionego związku o charakterze znieważającym nasz związek.

W odpowiedzi na tę bezprzykładną w stosunkach społecznych rezolucję oświadczamy, że jest ona próbą odwrócenia od siebie uwagi i odpowiedzialności spowodu szkodliwej działalności dla ruchu zaw. pracowników umysłowych od wielu lat wybieranych „ponownie” przez nieme walne zebrania (bez dyskusji) zainteresowanych liderów wym. Związku. Działalność tego związku musi być przedmiotem zdecydowanej rozprawy w życiu publicznym i w sądzie aż do uzdrowienia tej części życia społecznego. Kartę tej działalności odkrywamy. Na zapowiedzianą sprawę sądową czekamy. Skargę o znieważenie związku i naszych członków wnosimy.

Jednocześnie dla porządku i na tem miejscu komunikujemy opinii publicznej, że akcja P. Zw. Zaw. P. P. i H.

Rz. P., której dano wyraz w okólniku Nr. 7 z dnia 7 marca rb., wzywającym do demonstracji, do protestu przeciwko państwowym organom administracyjnym, do strajku pracowników umysłowych spowodu tragicznych zająć krakowskich, szła na rękę żywiołom destrukcyjnym i wywrotowym, była czynnikiem zamętu i bałamucenia świata pracy, a jako taka była czynnikiem nieobywatelskim i niegodnym organizacji zawodowej pracowników umysłowych.

Nie przekreślenie czynu tego obecne mi holdowniczemi depeszami do najwyższych czynników rządowych, ani codziennym wołaniem o zbójkę na Fundusz Obrony Narodowej. Przyjaciół bowiem poznaje się w biedzie.

Uważając działalność wym. związku za szkodliwą dla ruchu zawodowego pracowników umysłowych, jesteśmy zmuszeni ponownie do zaprotowania udzielania temu związkowi pomocy państwa przez czynniki rządowe, samorządowe, jak również dawania kredytów z pracowniczych funduszków społecznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, oddział w Chorzowie, w wysokości zł. 159.932,05.

Co się tyczy ogłoszenia bojkotu towarzyskiego — to rezolucja w tym punkcie jest przewidzianą przez kodeks karny zniewagą; charakter jej jest na poziomie autorów zniewagi, któ-

rzy zato odpowiedzą przed sądem. Za znaczący jednocześnie, że członkowie naszego związku od paru lat nie utrzymują stosunków towarzyskich z liderami P. Zw. Z. P. P. i H. Rz. P., oceniając w ten sposób samorzutnie wartości społeczne wymienionych.

Zarząd Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych Przemysłu i Handlu Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu.

Podpisani: prezes Br. Górski i sekretarz Br. Kasprzyk.

Chłopiec pogryziony przez psa

Pies należący do Józefa Czernika dozorca domu przy ul. Czystej 8 w Sosnowcu pogryzł chłopca Berka Felsena. Pogryzionemu udzielono pomocy lekarskiej w miejskim ośrodku zdrowia. Pies zostanie zbadany, gdyż zachodzi obawa, że jest on wściekły.

Nie zasługuje na łaskę

Józef Drózd, sprawca potwornego zamachu bombowego w Klimontowie w powiecie będzińskim, podczas którego poniosła śmierć żona dozorca kopalnianego Tobisza, Karolina, on zaś sam doznał ciężkich obrażeń, złożył obecnie prośbę do p. prezydenta Rzeczypospolitej o złagodzenie mu kary dożywotniego więzienia.

Ze względu na rodzaj zbrodni, popełnionej przez Drózd, sąd oddalił jego prośbę, uznając tem samem, że D. na łaskę nie zasługuje.

Nieostrożny pasażer pod kołami pociągu

Onegdaj o godz. 16.15 na stacji Będzin - miasto do będącego w biegu pociągu osobowego, usiłował wskoczyć 39-letni Władysław Garliński, zamieszkały w Będzinie przy ul. Sieleckiej Nr. 107.

Nieszczęśliwy skoczył tak niezręcznie, że dostał się pod koła, doznając odcięcia stopy u prawej nogi oraz dużej palca u lewej nogi.

Rannego przewieziono do szpitala powiatowego w Będzinie.

KRONIKA

Sobota 11 Lipiec
Dziś: Pelagji
Jutro: Marcjanny
Wschód słońca: 3.22
Zachód słońca: 7.3

KRONIKA OGOLNA

— WYSTĘP STEFANA JARACZA.
Wkrótce nasze miasto oczekuje prawdziwej sensacji artystycznej, gdyż przyjeżdża na gościnny występ warszawski teatr Antenum na czele ze swym twórcą i kierownikiem Stefanem Jaraczem.

Stefan Jaracz ukaże się w głównej roli w sztuce W. O. Somina w przekładzie Marjana Hemara „Zamach”, granej z ogromnym powodzeniem we wszystkich stolicach Europy.

Partnerką Stefana Jaracza jest znakomita artystka i reżyserka Antenum Stanisława Perzanowska.

Teatr przyjeżdża z własnymi dekoracjami i całkowitem urządzeniem scenicznym.

Przedstawienie „Zamachu” odbędzie się w teatrze miejskim w Sosnowcu.

— WYCIECZKA. TS. Zew w Niemcach urządza w dniu 12 bm. wycieczkę do Starych Maczek nad Białą Przemszą. Zbiórka o godz. 7 rano na boisku w Niemcach.

WYNIKI STRAŻACKICH ZAWODÓW KONKURSOWYCH.

W ub. niedzielę w Strzyżowicach odbyły się strażackie zawody konkursowe strażaków z grup 3 i 4-ej. W związku z tymi zawodami obecnie podajemy wyniki odzwierciedlające wysiłki pracowników nad wyszkoleniem strażaków, a ustalone przez sąd konkursowy w składzie pp.: Ni kodema Madli z Czeladzi, jako przewodniczącego, Stanisława Frasunkiewicza z Grodzka, jako sekretarza i Artura Zajdlera z Sosnowca, jako sędziego konkursowego i tak:

a) w grupie trzeciej, pierwsze miejsce zajęła straż pożarna z Bobrownik, osiągając 69 punktów ostatecznych, drugie miejsce przypadło straży pożarnej z Dobieszowic, która uzyskała 57 pkt.:

b) w grupie czwartej pierwsze miejsce zajęła straż pożarna ze Strzyżowic osiągając 78 punktów ostatecznych, drugie — straż z Rogoźnika, uzyskując 42 pkt., trzecie — straż z Żychcic 25 pkt., czwarte — straż z Kamyc 23 pkt.

Zawody konkursowe postawione były na wysokim poziomie wyszkoleniowym, co bezwzględnie dotąd odbija się na bezpieczeństwie życia i mienia współobywateli w razie pożaru.

—000—

Ładny sublokator

Mieszkanka Sosnowca Helena Dąbek złożyła zameldowanie o pobyciu u siebie przez sublokatora, którego nazwiska nie zna.

Ów sublokator pobit Dąbką dość poważnie i wybił jej jednego zębca.

Pomocy lekarskiej udzielono pobitej w miejskim ośrodku zdrowia w Sosnowcu.

—000—

Ofiara

Związek Lekarzy Państwa Polskiego Obwód Zagłębia Dąbrowskiego i Towarzystwo Lekarskie Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu wpłaca zamiast wienca na trumnę śp. dr. med. Wiktora Gosiewskiego do kasy wsparcia dla wdów i sierot po lekarzach zł. 50.

KAŻDY kto pragnie współdziałać w utrwaleniu siły morskiej niech wstąpi do szeregów Ligi Morskiej i Kolonjalnej, jedynej w Polsce organizacji społecznej, strzegącej naszych interesów morskich i dążącej do wyrównania wiekowych zaniechań na Bałtyku.

Przed oparzeniem słonecznym chroni

NIVEA

Z NIVEĄ opalimy się szybciej, bardzo pięknie i bez bólu
Do nabycia tylko w oryginalnych opakowaniach

Krem NIVEA od zł. 0.40 - 2.60
Olejek NIVEA od zł. 1.- - 3.50

Na froncie walki o płace i pracę

SPRAWA EGZYSTENCJI KOPALNI „VICTORJA” nie została jeszcze ostatecznie rozstrzygnięta.

Odpowiednie władze rozpatrzyć jeszcze mają sprawę nadania terenów i wydać decyzję w najbliższym czasie.

Przypuszczać należy, że w sprawie utrzymania w ruchu warsztatu pracy dla 350 robotników, władze nie będą się opierały na suchej literze przepisów i robotnicy nie utracą warsztatu pracy.

W dniu wczorajszym odbyła się w

inspektoracie pracy konferencja W SPRAWIE UMOWY ZBIOROWEJ DLA PRACOWNIKÓW KELNERSKICH.

Jak wiadomo stara umowa z roku 1931 została przez pracodawców wymówiona. Przy ostatnich rokowaniach okazała się wśród pracodawców tendencja ku znacznemu pogorszeniu warunków umowy zbiorowej. Związek kelnerów ZZZ ze swojej strony sprzeciwiał się pogorszeniu warunków, opierając się przy tym na zasadzie obowiązujących umów w innych dzielnicach Polski.

Pracodawcy sprzeciwili się przede wszystkim prawu do pobierania 10 proc. od rachunków, proponując kelnerom 5 do 10 proc. Również pracodawcy odmawiają udzielenia kelnerom płatnych urlopów. Wobec braku dobrej woli ze strony pracodawców, konferencja po kilkugodzinnej dyskusji została przerwana.

Nastąpiło to w tym momencie, jak pracodawcy przeczytali list Głównego Zarządu Stowarzyszenia Restauratorów, w którym wezwani zostali do nie podpisania żadnej umowy zbiorowej dopóki nie zostanie przez Związek pracodawców uzgodniona ramowa umowa dla całej Polski.

W imieniu związku kelnerów sekretarz Ryłski zaprotestował przeciw takiemu odwołaniu rokowań, zastrzegając sobie równocześnie podjęcie dalszych kroków i wniesienie piśmiennego do Inspektoratu Pracy ewentualnych nowych wniosków.

Sytuacja przedstawia się wobec tego poważnie. Związek odbędzie w następnych dniach zebranie członkowskie i posiedzenie komitetu okręgowego, na którym uchwalone zostaną dalsze posunięcia.

Pracownicy gastronomiczni zdecydowali się wszelkimi środkami bronić swoich zawodowych interesów i nie dopuścić do pogorszenia tego, co dotychczas im na podstawie starej umowy było przyznane.

Na wczorajszej konferencji zwołanej przez inspektorat pracy

W SPRAWIE ZAWARCIA UMOWY W PAPIERNI „LAMPRECHTA” W SOSNOWCU

dyrektor tego zakładu pomimo wezwania piśmiennego znowu się nie stawił. Wobec tego przedstawiciel związku ZZZ Ryłski żądał przymusowego sprowadzenia dyrektora. Miało to ten skutek, że p. Lamprecht zmuszony był swojego pełnomocnika wysłać.

Przedstawiciel dyrekcji oświadczył, że nie zgodzi się na żadną umowę i na poprawę plac. Mimo, że kobiety przy ciężkiej i niezdrowej pracy zarabiają na dniówkę tylko 1 zł.

Przedstawiciel ZZZ scharakteryzował panujące stosunki w tej firmie, wskazując na to, że dyrekcja nadliczbowała godzin nie płaci według ustawy, itp.

Przewodniczący konferencji inż. Zwoliński zwrócił przedstawicielowi dyrekcji fabryki Lamprecht uwagę na to, że zawarcie umowy zbiorowej powinno nastąpić, bowiem uzgodnienie stosunku dyrekcji z załogą przez umowę ze związkiem wcale nie jest jeszcze „bolszewizmem”.

Na wniosek przedstawiciela ZZZ Litwerni obie strony zgodziły się na zwołanie polubownej konferencji w dniu 18 bm, na której to rozstrzygnięta ma być merytoryczna część umowy zbiorowej.

Wczoraj odbyła się również w inspektoracie konferencja w sprawie ustalania cennika plac.

W FABRYCE BRACI SZAJN W ŚLAWKOWIE.

Wobec zaproponowanych wielu zmian postanowiono konferencję odbyć do czasu zapoznania robotników z proponowanymi wysokościami plac.

To warto zapamiętać!

Co mówią uchwalone przepisy o utrzymaniu porządku i czystości w m. Sosnowcu

(Ciąg dalszy)

§ 13
1) Wszystkie w nieruchomościach znajdujące się urządzenia wodociągowe - kanalizacyjne winny być utrzymywane w porządku i w stanie zdatnym do użytku a korzystanie z nich winno być bez żadnych utrudnień dostępne osobom, dla których urządzenia te są przeznaczone. Wyłączenie urządzeń doprowadzających wodę do mieszkań, zamykanie dopływu wody do mieszkań, zdejmowanie w całości lub części urządzeń wodociagowych, kanalizacyjnych, lub ustępowych, oraz doprowadzanie ich do stanu nietykalności i utrudnianie w jakiegokolwiek formie wzbudzone. Wszelkie chwilowe przeszkody, jakie powstana w tym zakresie, winny być niezwłocznie usunięte.

2) Czasowe zamknięcie obiektów tych dozwolone jest: a) w razie chwilowego braku wody, b) w razie niezbędnego przeprowadzenia naprawy.

§ 14
1) Dół kloaczny winny posiadać szczelną nieprzepuszczalną dno oraz ściany, winny być urządzone oddzielnie i izolowane od ścian budynku, mieć szczelną podłogę na pokrywie i tak urządzone, aby zawartość ich ani wżelowy nie mogły się przedostać na zewnątrz.

2) Dół kloaczny zarówno jak i gnojowniki (§ 16) winny być należycie odwietrzane w miarę wypełnienia ich do 3/4 swej pojemności każdorazowo wypróżnianie w sposób niezatrważający sąsiedztwa.

3) Przeprowadzenie nieczystości z dołów kloacznych do dołów zwykłych wykopanych w ziemi, oraz wylewanie nieczystości do szczelin znajdujących się w ścianach zamieszkałych dzielnic i przeniesienie wywianie do ścieków i rynsztoków ulicznych, jak również wylewanie do dołów przydrożnych — jest wzbronione.

§ 15
1) Zawartość dołów kloacznych może być wylewana na pola, oddalone przynajmniej 500 mtr. od zabudowań mieszkalnych i w ciągu 24 godzin zasorowane. Poza to zawartość dołów kloacznych winna być wpuszczana do specjalnie urządzonych zlewisk za opłatą w wysokości ustalonej przez Zarząd Miejski.

Miejsca położenia tych zlewisk oraz sposób korzystania z nich będą podawane do ogólnej wiadomości drogą ogłoszeń w sposób, w miejsce praktykowane.

ny.
2) Zawartość dołów kloacznych winna być wywożona tylko ręczą w godzinach od 1 - 4 w hermetycznie zamkniętych beczkach o konstrukcji zatwierdzonej przez Zarząd Miejski.

§ 16
1) Utrzymywanie przez mieszkańców w miescie konie bydło lub nierogacizna, mają być umieszczone w specjalnie na ten cel przystosowanych stajniach, chlewach i oborach. Obory, stajnie i chlewy powinny być dostatecznie oświetlone i posiadać szczelne ściany oraz nieprzepuszczalną podłogę. Dla odprowadzenia gnojówki ze stajni, położonych w posesjach przy ulicach nieskanalizowanych do urządzeń oczyszczających (osadniki i dół biologiczne, kompostarnie, studzienki gnojówkowe lub dół kloaczny) powinny być urządzone kryte ścieki. Ścieki dla gnojówek winny być urządzone zgodnie z warunkami przewidzianymi dla urządzeń przeznaczonych dla odprowadzenia nieczystości i pomoy (§ 11, ustęp 1).

2) Gnojowniki muszą być urządzone w dołach o szczelnych i nieprzepuszczalnych ścianach i dnie oraz winny odprowadzać warunkom przewidzianym dla urządzeń dołów kloacznych (§ 14).

§ 17
Wszelka padlina winna być niezwłocznie usunięta na cmentarzisko miejskie.

§ 18
Zabrania się zamieszkania, oraz zamieszkania wydaliniami lub wydzielinami ulic rowów wszelkich placów niezabudowanych, skwerków i ogrodów publicznych, dziedzińców, sieni, węgłów domowych i wszelkich zakamarków. Zabrania się również niszczenia i łapania drzew na placach i plantacjach miejskich, oraz niszczenia i deptanie trawników.

§ 19
We wszystkich domach przed wejściem do klatki schodowej winny być umieszczone wycieraczki do obuwia. We wszystkich domach i budynkach przeznaczonych do pobytu ludzi winny być umieszczone na klatkach schodowych na każdej kondygnacji spluwaczki, napełnione wodą. Spluwaczki te winny być wcześniej rano dokładnie wymyte, a następnie napełnione wodą. Nad spluwaczki winny być umieszczone ostrzeżenia zakazujące płucia na podłogę.

(Dalszy ciąg jutro)

LISTY DO REDAKCJI.

O sprawiedliwe zatrudnianie bezrobotnych

Otrzymujemy z prośbą o publikację list następującej treści:

„Mimo ogólnego zastoju, który dotkliwie odczuwają tysiączne rzesze bezrobotnej młodzieży i mimo ukazujących się w prasie głosów, domagających się sprawiedliwego zatrudnienia bezrobotnych, którzy od szeregu lat pozostają bez pracy, lub wogóle jeszcze nie pracowali, chociaż przekroczyli już dawno odpowiedni i ustawą przewidziany wiek, to jednak zdarzają się nierzadkie wypadki, że pracę otrzymują ci, którzy ją już mają.

Takie wypadki, o których dowiedzieliśmy się zaszły ostatnio na Niemce, mia nowicie: trzech robotników zatrudnionych na kopalniach Warszawskiego Towarzystwa, nie będąc zagrożeni redukcją głównym jakimś sposobem otrzymała pracę na kop. Dorota, zabierając tem samem pracę też bezrobotnym, ponieważ na ich miejsce Warszawskie Towarzystwo, innych nie przyjęło.

Drugi wypadek: osobnik mający pracę w garnie olkusko-siewierskiej, bironjolo dostaje drugą, na kopalni Dorota, mając tem samem dwa źródła utrzymania.

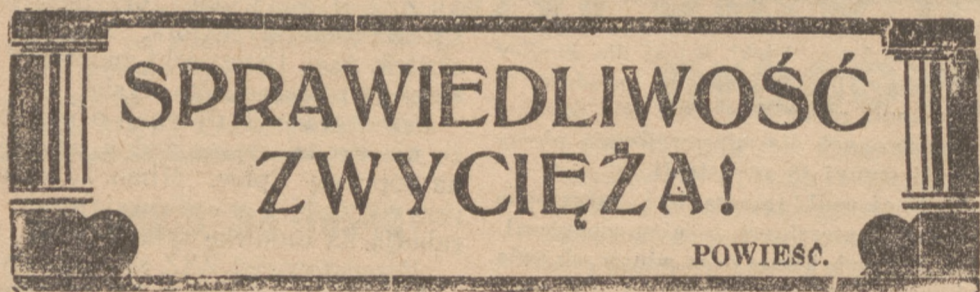
A teraz fakt także godny napiętnowania: mimo dość okazałej liczby miejscowych bezrobotnych, którzy daremnie kołatają do bram kopalni, o otrzymanie jakiegokolwiek pracy, przyjmuje się ludzi z terenu woj. śląskiego, którzy bez tendencji otrzymują lekką pracę, na powierzeni kopalni.

Wobec powyższych przytoczonych przykładów mamy nadzieję, że miarodajne władze w tej sprawie i wplną na sprawiedliwe zatrudnianie bezrobotnych, przede wszystkim miejscowych.

Podpisani: Tadeusz Miodek
Edward Siedlak

SKŁADAJCIE OFIARY NA NACZELNY KOMITET UCZCZENIA PAMIĘCI MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
KONTO P. K. O. 13-13

Czytajcie i rozpowszechniajcie „EXPRES ZAGŁĘBIA”

290.

— Nie przypuszczam, ażeby Harmant miał zamiar oskarżyć a tej kobiecie — myślał, wracając od artysty — radbym jednakże upewnić się co do jej, czy ona jest rzeczywiście zbiegłą z więzienia Joanną Fortier? A gdybym ja ją sam o to zapytał? — rzekł nagle. — Lecz jakim prawem mógłbym badać tajemnice jej życia? Zresztą, gdyby była Joanną Fortier, jak to powiedział jej Harmant, skryje się ucieknie, zdżęta przestraszona, aby uniknąć poszukiwań i zataić może nawet przed Lucją miejsce swego schronienia. Gdzież ją więc odnaleźć? Lucja zaś, chociażby znała tajemnicę swej matki, nie wyjawia jej mnie nade wszystko, dla niej obcemu zupełnie. Widocznie zatem nie tu sam dziadać nie mogę. Edmundowi to powiedzieć należy odszukanie światła w ciemnościach... Czekajmy na jego powrót.

I Jerzy Darier wrócił do siebie za dumany, smutny.

* * *

Harmant daremnie wyczekiwał w

Osłoda życia

Może ci się zdarzyć żonaty czytelniku, że twoja młoda żona nie chce mieć dzieci choć ty chcesz koniecznie.

Chcesz więc jej pokazać, jaką pociecha i radością są dzieci i prowadzisz ją przed obiadem do parku, gdzie o tej porze dzie ci jest najwięcej.

Siadacie sobie na ławce, gdzie właśnie dwie młode matki rozmawiają o swych przeżyciach.

— Moja pani, co ja się przy tym poro dzie naciierpiałam!... Przez dwa dni.

Kaszlesz głośno żeby żona nie słyszała i przechodzisz prędko na inną ławkę, gdzie właśnie jakaś niania przekłada w wózku swego pupilka.

Żeby pokazać żonie, jak bardzo kochać dzieci, bierzesz maleństwo na ręce i po chwili masz obficie zroszone spodnie.

Udajesz, że cię to nie wzrusza i tłumaczysz żonie, że to wcale nie plami i na słońcu wysycha. Ale ponieważ żona się krzywi, więc odchodzisz z nią do innej alei, gdzie bawią się wiekze dziewczynki.

Właśnie jedna z nich podchodzi do ciebie i dryga grzecznie:

— Przepraszam pana, która godzina?

— Patrz — mówisz do żony, — jaka to grzeczna i miła dziewczynka. Czy nie rozkosz z takim dzieckiem pogadać.

„Klub nocnych koszul”
Kampanja przeciw pyjamie

W Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie rozpoczęła się kampanja przeciw pidżamie na korzyść koszuli nocnej. Kampanję tę rozpoczęła grupa pisarzy i dziennikarzy, którzy założyli w tym celu stowarzyszenie pod nazwą „Klub nocnych koszul”.

Doktor Davis, dyrektor dziennika w Otawie, oświadczył, że kampanja ta zmierza do zwalczania tendencji do zniewieśnienia, ujawniającej się w młodej generacji i pobudzenia u mężczyzn walorów męskich.

Wyjmujesz zegarek i mówisz.

— Pierwsza godzina, kochana dziewczynko.

— O! Wygrałam zakład! — klaszcze w dłonie dziewczynka. — Zośka mówiła, że pan wygląda na pętaka i napewno niema zegarka. A ja się założyłam, że najgorszy pętak może mieć zegarek.

Robisz się czerwony i ukradkiem spoglądasz na ironiczny uśmiech żony. Wstał się szybko i prowadzisz ją tam, gdzie się bawią wieksi, rozumniejsi chłopcy. Bawią się właśnie w piłkę do dolla.

— Spójrz! — mówisz do żony. — Jak te dzieciaki pięknie się bawią.

Nie zdążyłeś dokończyć, bo właśnie piłka rozbiła ci nos.

— Dobrze panu tak! — śmieje się chłopcy.

— Poco pan na nasz plac wchodzi?

Jest ci przykro, bo krew leci z nosa a żona się śmieje. Na szczęście druga piłka rozbija nos twjej małżonce, która natychmiast przestaje się śmiać.

W ponurym nastroju wracacie do domu. Tego dnia już nie możesz z żoną mówić o dzieciach.

Słus moralny tego feljetonu: Jeżeli chcesz przekonać żonę, że dzieci to osłoda życia to pokaż jej dzieci na obrazku. Ale nie chodź z nią do parku.

Z OLKUSZA

(o) WYBUCH BENZYNY W FABRYCE. Onegdaj w czasie nalewania benzyny do kwasu chemicznego w fabryce Polmet Lendera w Olkuszu, nastąpił wyluch benzyny. Niebezpiecznemu poparzeniu uległ robotnik Zelig Safirsztajn, którego odwieziono do szpitala olkuskiego.

(o) ZŁODZIEJE POD KLUCZEM. Policja sułowska aresztowała znanych złodziei wiejskich: Antoniego i Jana i Francis Rogoźów z Przegini oraz Jana Ratonia i Piotra Sarotę z Jerzmanowie za kradzież pościeli i garderoby wartości około 400 zł. na szkodę Piotra Szklarskiego w Jerzmanowie (olkuskie).

(o) CHŁOPI NIE CHCIELI WOZIĆ ZBOŻA DO ŻYDOWSKIEGO MŁYNA. Przed kilkoma miesiącami przeszedł w ręce żydowskiej spółki jeden z nowoczesnych urządzonych młynów pod Żarnowcem niejakiego Szpaka, polaka, człowieka dość wpływowego.

P. Szpak zdecydował się młyn sprzedać żydom, ponieważ więcej dostał pieniędzy (zgóra sto tys. złotych).

Od chwili zmiany właściciela, okoliczni gospodarze zaprzestali zwozić ziarno do młyna, tak, że w tych dniach żydzi zmuszeni byli młyn sprzedać. Nabywcą jest polak p. Rydzewski, który kupił młyn o około 20 tys. zł. taniej.

(o) POŻAR OD PIORUNA. Podczas onegdajszej burzy od uderzenia pioruna spłonął dom i zabudowania Jana Sypika w Grzegorzowie, gm. Minoga.

(o) ZGODA MIĘDZY ZWIĄZKAMI ROBOTNICZEMI. Pomiędzy istniejącymi na terenie fabryki papieru „Kłęcz” związkami PPS. i ZZZ. od pewnego czasu dochodziło do nieporozumień o wpływy wśród robotników i Niemitych niezidentyfikowanych na zebraniach.

Celem położenia kresu tym wałkom, odbyła się w tych dniach konferencja pomiędzy delegatami obydwu związków w obecności inspektora pracy i zarządu fabryki, na której doszło do porozumienia. Obydwa związki nie będą sobie w przyszłości przeszkadzać w pracy związkowej i uzgadniać niektóre postulaty robotnicze.

(o) ZACZEPKA PIJANYCH I STRZAŁY. Mieszkaniec wsi Małoszycy koło Olkusa, Roman Tabak zameldował na posterunku w Olkowie o zezwoleniu go pod ścisłym nadzorem przez kilku pijanych osobników, uzbrojonych w noże, a jeden w rewolwer.

Tabakowi udało się zbiec na rowerze, lecz niektórzy go strzelali do niego kule jednak chybiły.

wiarni, gdzie czekał przed tem przez trzy godziny, kazał sobie podać powtórnie kieliszek absyntu i siadł przy oknie, ażeby widzieć przechodzących. Godzinę czekał tak jeszcze niespokojny, aż wreszcie zniciertpliwony, po stanowił wrócić na ulicę Murillo. Wy szedłszy z kawiarni, wydał nagle okrzyk radości. Na trotuarze, po drugiej stronie ulicy, spostrzegł Owidjusza Soliveau, dążącego śpiesznie w stronę swojego mieszkania. Przebiegłszy w poprzek, zatrzymał się przed nim.

— Hola! — zawołał uderzając go po ramieniu.

Owidjusz przystanął

— Do pioruna! — zawołał, ścisnąc rękę swojego pseudokuzyna — a to niespodziewane spotkanie! Skąd się zjawiasz w tej stronie miasta?

— Przyszedłem umyślnie... zakałem cztery godziny w tej tu kawiarni.

— A toś się wysiedział djabełnie! Na kogoż czekałeś?

— Na ciebie.

— Masz mi co do powiedzenia?

— Tak... rzecz nader ważną... cheć z tobą pomówić

— Gdzie?

— U ciebie jeżeli można.

— Najchętniej... — odrzekł Soliveau — lecz jakby umyślnie, zawsze przybywasz w chwili, gdy jak wilk głodny. Czy pogadanka ta długo trwać będzie.

— Zapewne...

— Zatem, najdroższy mój przyjacielu, idźmy przede wszystkim na o-

biod. Rozmawiać później będziemy, jeżeli to opóźnienie o jedną lub dwie godziny nie sprawi ci różnicy

— Bynajmniej... możemy przedtem zjeść obiad.

— Śpieszmy więc, nie tracąc czasu.

XXVIII.

Przybywszy do sąsiedniej restauracji zażądali oddzielnego gabinetu w którym kazali sobie podać obiad.

— Cóż teraz robisz? czemu się zajmujesz? — pytał Harmant swojego towarzysza.

— A! wiodę życie rozkoszne! — od rzekł Soliveau — gram zaparczał!

— Jesteś więc niepoprawny!

— Cóż chcesz? Jedni lubią kobiety, drudzy podróże, inni zbieranie fatalaszków albo kosziowych szarygłów; ja lubię grę! To jedno jest mnie tylko w stanie rozweselić.

I rzecz naturalna... przegrywa!

— Omyliłeś się... wygrałam właśnie.

— Dużo?

— E!.. tak... niewiele. Mądrzejszy jestem wszakże niż kiedy. Nie zapalam się już... gram z umiarkowaniem... z rozwagą, jak człowiek baczny przede wszystkim na swój własny interes.

137.

Wróciwszy do siebie, udał się na spoczynek, nie dlatego jednak, by zasnąć, lecz aby nadal układać swe plany.

XXIII.

Opuściliśmy wdowę Perrot w chwili, gdy jej brat, galganiarz, Piotr Beraud, przyszedłszy do sklepu, rzekł do niej:

— Chcę z tobą pomówić o naszym bracie, Edmundzie Beraud.

— O Edmundzie? — zawołała wdowa z osłupieniem. — Chcesz ze mną mówić o naszym biednym bracie Edmundzie?

— Tak.

— Cóż możesz mi o nim powiedzieć? Zniknął od lat przeszło trzydziestu... Umarł oddawna, jestem tego pewna.

— Kto wie? — rzekł Beraud.

— Masz o nim jaką wiadomość?

— Być może.

— Mów! nie trzymaj mnie, jak na rozżarzonych węglach. Mów prędko... jeżeli wiesz cośkolwiek.

— Moje rzemiosło galganiarza ma swą dobrą stronę, jak widzisz, siostrze — odrzekł Piotr. — Przebiegając Paryż podczas nocy z haczykiem w rękę, a pudłem na plecach, bawię się w dzień, czytając na odpoczynek skrawki dzienników, jakie wygrzebuje wśród śmieci. Znajduję w śmieciach zarówno urywki listów, przysięgi miłosne, pieniężne obietnice, groźby

śmierci, próżność, fałsz i kłamstwa; kawałki kontraktów, szmaty dzienników i różne ludzkie głupstwa tego rodzaju. Śmieję się niekiedy, siedząc samotny, śmieję do rozpuku z tego wszystkiego!

Wdowa Perrot niecierpliwiła się coraz bardziej. Dlaczego brat tak przedłużał zaspokojenie jej ciekawości.

— Czekajże! — zawołał galganiarz, dostrzegłszy gest starej kobiety. — Trudno nam przybyć odraza do Edmunda, który zniknął z ozu od lat trzydziestu pięciu.

— Tak... w rzeczy samej... trzydzieści pięć lat upływa...

— Z tego, co nam niegdyś o nim mówiono, zdawało się, że popłynął do Indji i odtąd nie dał o sobie znaku życia rodzinie.

— Do Indji... oeh! to tak daleko! — powtórzyła wdowa. — Ja ci powiadam, że on tam umarł oddawna.

— Co ty mówisz... Posiadał organizm z którym mógłby zartować nawet z cholery.

— Nędza, najsilniejszych zabija!

— Nędza... — powtórzył Piotr Beraud. — On... człowiek z nauką, wychowaniec szkoły górniczej, czynny ambitny, on się nie spotkał z nędzą

napewno! Indje, jak tu powiedzcie ci, siostrze, jest to kraj pełen skarbów w ziemi ukrytych. Kopiąc zagonki w ogrodzie pod kapustę, wydobywasz kawałki złota, znajdujesz diamenty, jak tu za miastem zdajdujemy kości.

— Gdyby żył Edmund, dlaczego by

nie pisał? — zapytała praczka.

— Przypomnij sobie o jego charakterze... Był zawsze ponury nieufny, zamknięty w sobie. Zresztą musiał wiele i ciężko pracować w góbinach ziemi, a to nie nakłania do pióra. Ja to pojmuję i dobrze rozumiem. Znasz mnie... a czy widziałas bym pisał kiedy?

— Zatem jeżeli żyje, tem lepiej. Zawsze to jednak świadczy, iż był samolubem. Gdy się posiada choć trochę sereca, nie zapomina się o rodzinie... trzszczy się taki człowiek, co się też dzieje z jego bliskimi?

— Podzielał twe zdanie w zupełności, ale się o to tu chodzi.

— A o cóż takiego?

— Edmund żył przed kilkoma dniami i posiadał miljon.

— Co ty powiadasz, Piotrze?

— Mówię najczystsza prawdę.

— Twierdzisz, że Edmund żył przed kilkoma dniami i był milionerem, a zatem teraz nie żyje?

— Zdaje się, że umarł.

— Umarł!..

— Tak... został zamordowany.

Wdowa Perrot zerwała się z krzesła.

— Ach! — zawołała — to niepodobna!

— A jednak to się stało... rzecz pewna.

— Skąd wiesz o tem?

— Posłuchaj... a przekonasz się sama.

Tu wyjął z kieszeni kawałek dziennika.

— Znalazłem to w moim pudle — rzekł — między galganami.

I począł czytać głośno co następuje:

„Mówiliśmy ostatnio na tem samem miejscu o szczególnym aresztowaniu niejakiego Edmunda Beraud, w hotelu Indyjskim przy ulicy Joubert. aresztowaniu dokonany przez kmisarza do spraw sądowych...“

— Edmund aresztowany przez policję... — zawołała wdowa Perrot. —

Cóż on takiego zrobił nieszczęśliwy?

— Zaczekaj... jeszcze nie skńczyłem... — odrzekł Piotr. I czytał dalej:

„Dziś możemy, a nawet jesteśmy w obowiązku sprostowania niektórych szczegółów tego wypadku. Edmund Beraud został przytrzymany, a raczej porwany, lecz nie przez rzeczywistego komisarza policji, spełniającego swoje służbowe obowiązki w towarzystwie agenta, ale przez dwóch lotrów przebranych za komisarza i agenta, dla wciągnięcia podróżnego w zasadzkę. Celem tych obu nędzników było pochwycenie czeku, płatnego na okaziciela wydanego, na pięćdziesiąt jeden milionów, który spodziewali się znaleźć przy ofierze swej zbrodni i który postanowili zainkasować w Banku francuskim.“

Edmund Beraud, francuz z pochodzenia, wracając z Indji, przybył do Paryża jako do swego rodzinnego miasta. Od dnia tego haniebnie porwany, nie ukazał się więcej. Istnieją wszelkie przypuszczenia, iż został zamordowany.“

Tu galganiarz zamilkł, przeczytawszy artykuł do końca.

Ogłoszenie to, jak łatwo odgadujemy, zostało opublikowane z polecenia sądu.

Prokurator na swój telegram do Kalkuty otrzymał depeszę powiadamiającą go, że Edmund Beraud wyjechał do Francji, zabrawszy ze sobą czek na pięćdziesiąt jeden milionów z podpisem bankiera Jana Richeta.

Depesza ta oznajmiła, iż list z bardziej szczegółowym objaśnieniem wkrótce nadesłany zostanie.

Sąd uznał za rzecz potrzebną opublikowanie artykułu, jaki przytoczyliśmy powyżej, ażeby nie dawało wiary w podobnie bezpodstawne aresztowanie, w jakim nie brał udziału żaden z komisarzy do spraw sądowych, ani też żaden z policyjnych agentów. Traf wsunął w ręce galganiarza kawałek wspomnianego dziennika.

d. c. n.

Sztuczne paznokcie nową ozdobą

Inżynier z Sydney (Australia) wynalazł masę podobną do celuloidu, a to nie zapalająca się, z której sporządził sztuczne paznokcie. Wynalazek jego został opatentowany i wszedł już w użycie.

Sztuczne paznokcie we wszystkich kolorach i odcieniach, zostają przyklejone do prawdziwych paznokci.

Dziwaczna ta moda znalazła już — oczywiście — uznanie elegantek w Ameryce i zapewne wkrótce przywędruje do Europy.

Można więc spodziewać się, że w przyszłości wystawy sklepów z kosmetykami zdobie będą napisy: „Tu można nabyć paznokcie niepalne w najlepszym gatunku, wszelkich rozmiarów“.

Czy wiecie że..

W Amsterdamie jest 380 mostów. Niezależnie przybywa tam corocznie 10 do 20 nowych mostów.

* * *

Na wielką skalę zaczęto w Rosji Socjetyckiej produkować masła i sery z mleka jeleniego. Produkcja daje podobno bardzo dobre rezultaty i rozwija się pomysłnie.

* * *

Kalorja w medycynie nazywa się taką ilością ciepła, która wystarcza aby ogrzać litr wody o 1 st. Celsjusza.

W Bułgarii wybudowano czarną różę. Róża ta zapachu nie posiada i żyje tylko od rana do wieczora. Roślina ta jest nie słychanie wrażliwa na zmiany temperatury i dlatego hodowla jej jest bardzo trudna.

**Czy jesteś członkiem
L. O. P. P.**

Ciało ludzkie jest warte tylko 50 gr.

Osobliwe wyliczenie amerykańskiego chemika

Jeden amerykański chemik (amerykański dlatego, bo w innym kraju nikt na takie eksperymenty nie ma czasu, gotówki ani chęci) obliczył, że ciało ludzkie jest warteści tylko 9 centów amerykańskich a zatem tylko około 50 groszy.

Do tego wniosku doszedł po ustaleniu, że z tłuszczu ludzkiego można wyprodukować przeciętnie z jednego człowieka tylko 7 kawałków mydła, z

żelaza tylko średniej wielkości gwóźdź, cukru tyle, ile zmieści się do małej szklanki stołowej, wapna — na obalenie jednego małego kurnika, fosforu na lekki dla 2.000 zapalek, magnezu parę gramów, t. zn. tylko tyle, ile potrzeba do przepędzenia pcheł z jednego psa.

Nie tylko więc ciekawe obliczenia, ale również i sposób wymiaru ich wartości.

ZE SPORTU

Kto ponosi winę za wywołanie rozprężenia w lekkiej atletyce na Śląsku

Jak się dowiadujemy, na skutek esatnich niefortunnych pociągnięć niektórych członków śląskiego OZLA, które wywołały w łonie zarządu poważne fermenty, podaje się do dymisji prezes okr. Zw. lekkoatletycznego dyr. Jeziorowski oraz drugi wiceprez. p. Ośka Obie dymisje wskazują na niesolidaryzowanie się obu tych członków z działalnością pozostałych członków zarządu, która doprowadziła do pożałowania godnego i nieprzemysłanego zarządzenia, zawieszającego czołowych zawodników Śląska w przeddzień mistrzostw Polski bez ustalenia ich konkretnej winy.

Ze działalność OZLA nie szła w kierunku należytego i normalnego rozłoczenia opieki nad klubami, dowodem tego był fakt, iż zupełnie niespostrzeżenie dla okregu, jak i dla zainteresowanych klubów przeszedł nie notowany dotychczas

w naszym sporcie, incydent. Mianowicie dwaj zawodnicy zrzeszeni w OZLA wzięli udział w mistrzostwach lekkoatletycznych „Gau Schlesien“ w Bytomiu w dn. 8 czerwca ub. m. Jeden z nich Mlek, zawodnik Naprzodu z Lipin startował w Bytomiu w barwach klubu T. V. Beuten, drugi zaś Przybyła, dostawiony z Chorzowa startował w barwach klubu S. O. Beuten. Pierwszy z nich zajął nawet czwarte miejsce na dystansie 5000 m., a drugi piąte w biegu na 1500 m. drugi zajął piąte miejsce na dystansie 5000 m.

Podane powyżej fakty doskonale ilustrują rozprężenie, jakie zapanowało w śląskim sporcie lekkoatletycznym, które zresztą datuje się już od dłuższego czasu. Start bowiem dwóch zawodników polskich w barwach klubów niemieckich, przy czym równocześnie zawodnicy ci byli członkami klubów polskich, jest fa-

ktem nie notowanym dotychczas w historii sportu lekkoatletycznego w ogóle, a na Śląsku w szczególności.

Niezależnie od winy obu tych zawodników należy przyznać, iż powodem tego wykroczenia była okoliczność, że od dłuższego czasu w sporcie lekkoatletycznym na Śląsku panuje całkowity zastój i brak jest zupełnie imprez, w których ze wodnicy mogliby wykazać swe umiejętności. Niewątpliwie sprawą tą zajmują się czynniki do tego powołani i wysłani w najbliższym czasie całą sprawę.

Zauważyć należy, że Zagłębie Dąbrowskie podlega również śląskiemu O. ZLA, i stosunki w tym okregu fatalnie odbić się mogą na poczynaniach lekkoatletów zagłębiowskich.

* * *

Nowy „wyskok sportowy” rewolwerowego pisemka

Jak donieśliśmy, komisarzem PZPN, na podokręg zagłębiowski mianowany został p. Segno, prezes Czeladzkiego KS.

W związku z ostatnimi wydarzeniami w piłkarstwie Zagłębia jeden z miejscowych, rewolwerowych dzienników napisał, że p. Segno wyjechał do Warszawy, ażeby spowodować mianowanie jego komisarzem PZPN.

Stwierdzić należy, że wiadomość ta jest kłamliwa, bo wyjazd p. Segno miał charakter czysto służbowy i postanowiony był jeszcze przed dymisją podokręgu.

Takie polowanie na sensację szkodzi interesom sportu piłkarskiego i powiększa zamęt panujący w tej galezi sportu w Zagłębiu.

* * *

P. Segno zwrócił się do zarządu OKK o udzielenie mu urlopu ze stanowiska prezesa na czas sprawowania funkcji komisarza. Na onegdajszym posiedzeniu zarząd przychylił się do prośby p. Segno, udzielając mu urlopu. Funkcje prezesa O. K. S. w tym okresie sprawować będzie p. R. Nieszporek.

Czarna mafja w kolarstwie polskim

500 zł. za wygrany wyścigi...

Wartki prad naszego życia sportowe, go napotykał ostatnio na coraz częstsze przeszkody. Coraz częściej na powierzchni wypływają przykre afery, gnębiące sport polski.

Nie zdążyła jeszcze uciągnąć afera Ruchu Nie odetchnęliśmy jeszcze po awanturach w Katowicach i Krakowie gdy na kanwę dnia wkraça nowa tym razem kolarska afera.

Oto wykryto w dniu wczorajszym, że istnieje w Warszawie pewna fabryka rowerów, która rozdaje zawodnikom premie w wysokości 500 zł. za zwycięstwo w wyścigu.

Fabryka ta weszła w kontakt z kilkoma czołowymi zawodnikami, którzy tworzyli jej stajnię i służyli jej reklamie. Interes w świetnie prosperował. Stajnia kreowała od sukcesów do triumfów. Aby były one łatwiejsze i aby uniknąć konkurencji „dzikich“ zawodników dawano im po 50 do 100 zł. za co ci zrzekali się praw do zwycięstw.

W ten sposób kupowano zwycięstwa i otrzymywano od fabryki premie. Dopóty daban wodę no...

MISTRZ OKRĘGU KIELECKIEGO JEST DOBREJ MYŚLI

Jak wiadomo mistrzostwo okręgu kieleckiego zdobyła częstochowska Brygada.

W związku z nowym podziałem okręgów na grupy i przydzieleniem okręgu kieleckiego do grupy warszawsko-lódzko-lubelskiej, w kołach zbliżonych do Brygady, panuje optymistyczne przekonanie, iż w bieżącym roku mistrz okręgu kieleckiego ma szczególnie ułatwione zadanie w walkach o wejście do ligi. Optymizm ten jest uzasadniony wspaniałą formą trójki obronnej i równie dobrej linii pomocy. Za najpoważniejszego rywala uważa się tu zespół LTGS, tylko ze względu na ostrą grę.

Kierownictwo Brygady ustaliło już ostateczny skład drużyny, który przedstawi się następująco: Kizyk (Koźwin); Słowacki i Głogowski; Czarnecki, Mosz; Lach (Barański); Hadzik, Polok, Bień; Hejne II i Hejne I (Florjan).

O wejście do ligi odbęda się przyczestnie dwa tylko mecze w niedzielę, a mianowicie w Warszawie Skoda — E. T. G. S., a w Częstochowie Brygada — Unja (Lublin).

CZELADZKI KS. — ZAGŁĘBIE

W nadchodzącą niedzielę o godz. 11-ej na stadionie miejskim w Dąbrowie Za-

PRZYCHODNIA LECZNICZA

chorób wenerycznych i skór. „Pomoc”
SOSNOWIEC, SIENKIEWICZA 17-a

Czynna: 11-1 i 5-8 pp., w święta: 11-1
Wizyta 5 złotych.

Na ostatnich zawodach torowych, jakie miały miejsce ubiegłej niedzieli w Warszawie wbrew kalkulacji zawodników firmowych długodystansowy wyścig wygrał Kapciałk Mieczysław. Zwrócono się do niego z prośbami. Wybuchła awantura i bójka. Czynny w niej udział biali Michałak i Napierała.

Afer ta wywołała wielkie poruszenie w Polskim Związku Towarzystw Kolarskich, który energicznie zabrał się do jej zlikwidowania. Po stanowiono powołać do życia komisję dyscyplinarną, w skład której weszli mjr. Porezyński pki. Tkaczyk i adw. Starost, która ma w przyszłościem tempie przeprowadzić śledztwo

Na pierwszym posiedzeniu komisji zawieszeni zostali Michałak i Napierała, a tendencje związku, idące w kierunku zlikwidowania tej afery są tak radykalne, że spodziewać się należy, że atmosfera w kolarstwie polskim zostanie oczyszczona na chociażby się to miało stać kosztem głów niejednego czołowego naszego zawodnika kosztem udziału w olimpiadzie kosztem wyścigu Warszawa — Berlin.

000
głębie rozegra koleżeński mecz z mistrzem Zagłębia Czeladzkim KS.

Zawody zapowiadają się ciekawie, gdyż obydwie drużyny będą chciały uzyskać korzystny dla siebie wynik. Tembardziej, że Zagłębia znajduje się ostatnio w dobrej formie. Przedmecz o godz. 9:30 rano.

× PŁCMIĘŃ — KS. 22 DĄBRÓWKA MAŁA. W nadchodzącą niedzielę o godz. 17-ej na boisku własnym w Miłowicach Płomień rozegra koleżeński mecz rewanżowy z KS. 22 Mała Dąbrówka. Przedmecz o godz. 15-ej.

Wesoły Kacik

CO TO JEST ODPOWIEDZIALNOŚĆ?

— Mjoe dzieci — mówi nauczycielka — starałam się wam wytłumażyć, co to jest poczucie odpowiedzialności. Może który z was da mi przykład?

— Ja, proszę pani.

— No, mów, Stasiu!

— To jest tak. Mnie się teraz oberwały wszystkie guziki od spodni, a został tylko jeden. Teraz ten jeden jest odpowiedzialny za te urwane, żeby mi spodnie nie spadły.

FALSZYWE POŁĄCZENIE

— Stasiu, czy Stasia odebrała jakiś telefon dla mnie podczas mojej nieobecności?

— Tak jest, proszę pani. Dzwonił ten pan, co to zawsze mówi „pomyłka“ ile razy kto inny, a nie pani, podchodzi do aparatu.

Babcia także wie...

co się w naszym Zagłębiu dzieje i u których kupców kupuje się dobrze i tanio. Czyta ona codziennie „EXPRES ZAGŁĘBIA“ od A-Z i gdy w rodzinie mowa o zakupach i drogich czasach, w podziw wprowadza swą znajomością rzeczy i cen i daje dobre rady. Który kupiec chce mieć powodzenie, ten oglądać się musi

w „EXPRESIE ZAGŁĘBIA“

Miejsce to jest zarezerwowane dla
Elektrowni Okręgowej w Zagłębiu Dąbrowskiem
Spółka Akcyjna.

DZIS!
Wesoła komedia pt.
Poznali się w Monte-Carlo
W rol. gl. ulubienica milionów LILJANA HARVEY i TULLIO CARMINATI.
NADPROGRAM: TYGODNIK PATA.
Początek seansu o godz. 17.30

Nieustraszoną, bohaterską TARZAN w filmie p. t.
TARZAN ZWYCIĘZCA
(Zew dzikich)
W roli głównej: Dorothy Short
Ceny miejsc od 25 groszy

NOWA SŁUŻĄCA

Marysia jest nową służącą. Pewnego dnia Marysia zwraca się do swej nowej chlebodawczyni:

— Proszę pani, chciałabym zapytać, czy mój narzeczony będzie mógł przyjechać do mnie w niedzielę?..

— Owszem... A kż to jest?

— Tego jeszcze nie wiem, proszę pani, bo ja tu jestem od niedawna...

PORTRET

Pewna bardzo brzydka dama prosiła cenionego portrecistę Cannona, by namalował jej portret. W czasie posiedzeń zamęczała malarza swymi niemożliwymi życzeniami:

— Niech usta będą mniejsze. Niech szyja będzie szczuplejsza i t. d.

Wreszcie Cannon, zdenerwowany ciągłymi uwagami, powiedział:

— Dobrze, proszę pani, ale musi pani wybrać: albo piękność, albo podobieństwo!

CHRAPIĄCY NIEBOSZCZYK

— Dlaczego pani sobie nie zarezerwowowała miejsca na cmentarzu koło swego nieboszczyka męża?

— Bo on biedak, zawsze tak silnie w nocy chrapał.

ZAMIENI...

Do cukierni wpada zirytowany klient i powiada:

— Panie, to skandal!... Przed południem kupiłem tu babkę i niech pan sobie wyobrazi, że zamiast rodzynka znalazłem muchę!... Uważa pan — muchę! To skandal!.. Proszę o zamianę babki.

— Nie! — odpowiada krótko właściciel cukierni.

— Jakto?... Nie chce pan zamienić?

— Owszem... Przynieś pan tę muchę to ją zamienimy na rodzynkę.

GRY TOWARZYSKIE.

Państwo Głabkowie wydali przyjęcie. Zabawiano się w najrozmaitsze gry.

— Tylko bardzo proszę, nie urządzać Pani Głabkowa zwraca się do gości: cie znowu zabawy w łyżki.

— A jaka to jest zabawa?

Pani Głabkowa wzdycha: — Nie znam jej dokładnie. Ale zawsze po poprzednich przyjęciach brakowało mi kilka łyżek.

Z BRAKU CZASU.

— Z kim rozmawiałaś całą godzinę przed drzwiami na schodach?

— Z panią Gadulską, nie miała czasu wejść do nas do mieszkania.

DROBNE OGŁOSZENIA

POSADY I PRACE

POTRZEBNA inteligentna paniątka do obsługi gości w kasynie i służąca do wszystkiego na wyjazd. Sosnowiec, Koronowa 11, Tabor Władysław.

KUPNO I SPRZEDAŻ

HIPOTEKA I zł. 4000 odstąpię za trzy tysiące. Dom wartości zł. 12000. Hipoteka płatna zaraz. Oferty „Expres Zagłębia“ Sosnowiec „Hipoteka“.

LAKIERY

farby, pokosty, oleje, benzyna. Poleca najtaniej nowa polska placówka „Columbia“ wł. Maśląg, Sosnowiec, M. Ścieklego, Hale Rozwoju.

ZGUBIONE DOKUMENTY

TOLUKĄCZ ADAM zgubił dowód osobisty wydany w Pińczowie.

KMIECIK ZBIGNIEW zgubił dowód osobisty kolejowy wydany przez Dykrecję Radomską, który unieważnia.

DUDA STANISŁAW zgubił książeczkę wojskową wydaną przez PKU, Bedzin.

RÓŻNE

LETNISKO komfortowe w Zabkowiech NA BASIULI Nr. 5, telefon 21 z utrzymaniem od 4 zł. dla rodzin.

DNIA 10 lipca br. około godziny 11 w południe zgubiono zegarek złoty z bransoletką firmy Omega, między ulicą 3-go Maja, Piłsudskiego i Aleją. — Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem pod adresem: Aleja Mireckiego 22 Stanisława Woźniak.